

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Επίκουρη Καθηγήτρια Αντωνία Ζερβάκη

(α) Περιγραφή του μαθήματος

Το μάθημα έχει αφετηρία την κριτική ανάλυση βασικών εννοιών και θεωρητικών ενατενίσεων της σχέσης πολιτισμού/πολιτιστικής κληρονομιάς και διεθνών σχέσεων/οργάνωσης. Στη συνέχεια, επικεντρώνεται στις θεωρητικές και εφαρμοσμένες πτυχές της διεθνούς συνεργασίας και διακυβέρνησης στον τομέα του πολιτισμού, εξετάζοντας ζητήματα όπως η συνύπαρξη κρατικών και μη κρατικών δρώντων, η ανάδυση νέων προτύπων πολιτιστικής διπλωματίας, η 'συγκατοίκηση' των διαφορετικών διεθνών πολιτιστικών καθεστώτων, οι συνέργειες με άλλα πεδία διεθνούς πολιτικής (διεθνής ειρήνη και ασφάλεια, βιώσιμη ανάπτυξη) και οι επιπτώσεις από την ανάδυση προκλήσεων όπως η παγκόσμια οικονομική κρίση, η παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και η κλιματική αλλαγή. Τέλος, θα επιχειρηθεί μια κριτική αποτίμηση των παραπάνω με επίκεντρο την συμμετοχή της Ελλάδας στο διεθνές σύστημα πολιτιστικής διακυβέρνησης.

(β) Περίγραμμα εισηγήσεων

ΜΕΡΟΣ I – Ο πολιτισμός ως παράμετρος των διεθνών σχέσεων

1. Εννοιολογικές αποσαφηνίσεις – θεωρητικό πλαίσιο – σύγχρονες εξελίξεις
2. Εξωτερική πολιτική και πολιτισμός - Η έννοια και η πρακτική της πολιτιστικής διπλωματίας

ΜΕΡΟΣ II – Διεθνής Πολιτιστική Διακυβέρνηση

3. Διεθνή καθεστώτα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς: φιλοσοφία, θεσμοί, δρώντες
4. Η προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και οι ένοπλες συρράξεις
5. Η προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς
6. Η οικουμενική προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς και της Πολυμορφίας των Πολιτιστικών Εκφράσεων
7. Η παράνομη διακίνηση των πολιτιστικών αγαθών

ΜΕΡΟΣ III – Πολιτισμός και σύγχρονες προκλήσεις

8. Πολιτισμός και Βιώσιμη Ανάπτυξη
9. Σύγχρονες προκλήσεις ασφάλειας
10. Διεθνής Επίλυση Διαφορών

ΜΕΡΟΣ IV – Παρουσιάσεις

- 11-12. Παρουσίαση εργασιών
13. Καταληκτικές παρατηρήσεις

(γ) Βασική βιβλιογραφία μαθήματος

C. Forrest, *International Law and the Protection of Cultural Heritage*, Routledge, 2011.

B.T. Hoffman (ed.), *Art and Cultural Heritage. Law, Policy and Practice*, Cambridge, Cambridge University Press, 2009.

V. Hudson, *Culture and Foreign Policy*, Boulder, Lynne Rienner, 1997.

A. Iriye, *Cultural Internationalism and World Order*, Baltimore-London, The Johns Hopkins University Press, 1997.

A.A. Yusuf (dir.), *L'action normative à l'UNESCO, Vol. I. Elaboration de règles internationales sur l'éducation, la science et la culture*, Paris, Editions UNESCO, 2007.

A. Ζερβάκη, *Η έννοια της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας: Η συμβολή της UNESCO*, Αθήνα, Σάκκουλας/Δημοσιεύματα Έδρας UNESCO Παν/μίου Μακεδονίας, 2010.

Μ. Κοντοχρήστου (επ.), *Διεθνές Γίνεσθαι και Πολιτισμός, Προκλήσεις και Πολιτικές*, Αθήνα, Ι. Σιδέρης, 2018.

(δ) Εκπαιδευτικοί στόχοι

- εξοικείωση με τις θεωρητικές ενατενίσεις που χρησιμοποιούν τον πολιτισμό για την ερμηνεία των διεθνών σχέσεων και της εξωτερικής πολιτικής των κρατών,
- κατανόηση του σύγχρονου πλαισίου άσκησης πολιτιστικής διπλωματίας από τα κράτη,
- εξοικείωση των φοιτητών με τα διαφορετικά διεθνή καθεστάτα πολιτιστικής διακυβέρνησης,
- κριτική αποτίμηση της εφαρμογής των τελευταίων μέσα από την εξέταση της πρακτικής των κρατών και των μη κρατικών δρώντων,
- κατανόηση του ρόλου του πολιτισμού στην διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας και στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (Agenda 2030 των Ηνωμένων Εθνών),
- εξοικείωση με τις σύγχρονες προκλήσεις ασφάλειας που σχετίζονται με τον πολιτισμό,
- ανάλυση των πτυχών της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής που αφορούν στον πολιτισμό (συμμετοχή στα διαφορετικά καθεστάτα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, προσπάθειες επίλυσης διαφορών, στρατηγική της χώρας ως προς την διαχείριση των νέων παγκόσμιων προκλήσεων στον τομέα του πολιτισμού).

(ε) Αξιολόγηση

Στην αξιολόγηση των φοιτητών/φοιτητριών θα συνεκτιμηθούν ο βαθμός προετοιμασίας και η συμμετοχή στα μαθήματα, η γραπτή εργασία και η προφορική παρουσίασή της (40%) καθώς και οι επιδόσεις στις τελικές γραπτές εξετάσεις (60%) που θα πραγματοποιηθούν στο τέλος του εξαμήνου.

Σημειώνεται ότι για την συμμετοχή στις εξετάσεις του Ιουνίου είναι υποχρεωτική η κατάθεση της γραπτής εργασίας έως το πέρας του τρέχοντος εξαμήνου.